

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Normelor tehnice ale
rețelelor de transport al gazelor naturale

nr. 375 din 13.05.2010

Monitorul Oficial nr.227-230/834 din 19.11.2010

* * *

Abrogat: 24.02.2020

Hotărîrea ANRE nr.420/2019 din 22.11.2019

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
nr.773 din 10.11.2010
Alexandru TĂNASE

În conformitate cu prevederile art.7 – art.9 din [Legea nr.123-XVIII din 23 decembrie 2009](#), cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.23-24, art.31), în temeiul prevederilor art.36 și art.54, alin.(5) din [Legea cu privire la gazele naturale](#), în scopul stabilirii și promovării regulilor și a cerințelor de ordin tehnic pentru o funcționare sigură, stabilă și economică a rețelelor de transport al gazelor naturale, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Normele tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale, conform anexei.
2. Direcția Reglementări și Licențiere va monitoriza respectarea prezentei hotărîri.

DIRECTORUL GENERAL AL ANRE

Victor PARLICOV

Directori:

Mariana Botezatu
Marin Profir
Leonid Belinschi
Nicolae Raileanu

Chișinău, 13 mai 2010.

Nr.375.

Aprobate
prin Hotărîrea Consiliului
de administrație al ANRE
nr.375 din 13 mai 2010

NORMELE TEHNICE
ale rețelelor de transport al gazelor naturale

Secțiunea 1
PREVEDERI GENERALE

1. Scopul Normelor tehnice ale rețelelor de transport al gazelor naturale, în continuare Norme, este de a stabili un set de reguli și cerințe de ordin tehnic pentru asigurarea livrării gazelor naturale în mod continuu și fiabil și pentru a contribui la funcționarea eficientă și în condiții de deplină securitate a rețelelor de transport al gazelor naturale, în beneficiul tuturor utilizatorilor de sistem.

2. Normele au ca obiective;

a) stabilirea unui set de reguli și proceduri privind dirijarea prin dispecer a rețelelor de transport al gazelor naturale;

b) stabilirea prevederilor necesare pentru desfășurarea activităților specifice de bază a infrastructurii rețelelor de transport al gazelor naturale, respectiv proiectarea, construcția, exploatarea și întreținerea;

c) stabilirea unui set de norme necesare pentru asigurarea accesului nediscriminatoriu al utilizatorilor de sistem la rețelele de transport al gazelor naturale, inclusiv la conductele și instalațiile aferente (în continuare RTGN);

d) stabilirea responsabilităților și a obligațiilor operatorului rețelei de transport și ale utilizatorilor de sistem;

e) stabilirea cerințelor conceptuale de dezvoltare a RTGN și a procedurilor operaționale de extindere și de modernizare a RTGN;

f) stabilirea cerințelor tehnice și a procedurilor de racordare la RTGN;

g) stabilirea parametrilor tehnici de calitate la funcționarea RTGN;

h) identificarea modalităților de transmitere a informațiilor între participanții la piața gazelor naturale, respectiv operatorul rețelei de transport, operatorii rețelelor de distribuție, utilizatorii de sistem, precum și față de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenția).

3. Operatorul rețelei de transport va urmări și verifica fluxurile de informații, inclusiv informațiile privind fluxurile transfrontaliere de gaze naturale, pentru a asigura ca acestea să fie veridice, corecte și să corespundă Normelor.

4. Prevederile Normelor se aplică la proiectarea, construcția, exploatarea și întreținerea RTGN și a instalațiilor aferente RTGN și sînt obligatorii pentru toți participanții la piața gazelor naturale.

5. Infrastructura RTGN între punctele de intrare pe și ieșire de pe teritoriul Republicii Moldova, include următoarele obiecte principale:

a) rețele de transport al gazelor naturale și stații de comprimare aferente RTGN;

b) racorduri și stații de reglare măsurare a gazelor naturale, aferente RTGN;

c) stații și linii tehnologice de legătură aferente RTGN;

d) instalații de protecție a conductelor contra coroziunii.

Secțiunea 2

TERMENI ȘI DEFINIȚII

capacitate de transport a rețelei de gaze naturale – încărcare maximă în condiții de dimensionare și funcționare a RTGN, cu satisfacerea parametrilor de calitate a gazelor naturale în punctele de delimitare;

conductă de transport – conductă care funcționează în regim de presiune mai mare de 1,2 MPa, prin care gazele naturale sînt transportate de la sursă (schela/schelele cîmpului productiv) pînă la stațiile de predare;

punct de predare-preluare comercială a gazelor naturale – punct în care gazele naturale trec din proprietatea unui participant la piața gazelor naturale în proprietatea altui participant la piața gazelor naturale;

punct de intrare – punct fizic sau grup de puncte fizice prin care gazele naturale sînt livrate în RTGN;

punct de ieșire – punct fizic sau grup de puncte fizice prin care gazele naturale sînt preluate din RTGN.

Secțiunea 3

ACTIVITATEA DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

6. Transportul gazelor naturale este o activitate licențiată, care asigură vehicularea fluxurilor de gaze naturale prin RTGN de la punctele de intrare pe teritoriul național pînă la stațiile de predare a gazelor naturale și/sau de tranzit în alte state terțe.

7. Transportul gazelor naturale pentru utilizatorii de sistem, racordați la RTGN între punctele de intrare și cele de ieșire, se organizează și se asigură de către operatorul rețelei de transport în conformitate cu prevederile [Legii cu privire la gazele naturale nr.123-XVIII din 23 decembrie 2009](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.23-24, art.31*), potrivit Normelor și condițiilor licenței pentru transportul gazelor naturale.

8. Operatorul rețelei de transport va asigura următoarele:

a) transportul și tranzitul continuu și fiabil prin RTGN al gazelor naturale, destinate furnizorilor interni, precum și statelor terțe;

b) reabilitarea, extinderea și modernizarea RTGN în conformitate cu strategia de dezvoltare a rețelelor de transport al gazelor naturale și a interconectorilor, elaborată de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei;

c) accesul nediscriminatoriu și în condiții egale la RTGN al utilizatorilor de sistem, cu evidența limitelor capacităților de transport și cu respectarea regimurilor tehnologice;

d) starea tehnică conform prevederilor regulilor tehnice de exploatare și de întreținere a RTGN și a instalațiilor aferente RTGN;

e) optimizarea consumurilor tehnologice și a pierderilor tehnice de gaze naturale prin elaborarea sistemului de management al calității la exploatarea și la întreținerea RTGN, respectiv la planificarea, la coordonarea, la supravegherea, la controlul și la analiza funcționării RTGN în condiții de deplină securitate;

f) elaborarea și aplicarea regimurilor optime de transport și de livrare a cantității de gaze naturale, planificată pentru o anumită perioadă;

g) elaborarea procedurilor tehnice operaționale de exploatare a conductelor și a instalațiilor aferente RTGN, prin specificarea principalelor condiții tehnice și a procedurilor care trebuie îndeplinite de operatorul rețelei de transport și de utilizatorii de sistem;

h) întocmirea, urmărirea și gestionarea bilanțului de gaze naturale intrate în și ieșite din RTGN;

i) elaborarea, în conformitate cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de gaze naturale, a planurilor de extindere, în vederea obținerii unor performanțe de fiabilitate înalte, capabile să conducă la minimizarea pierderilor tehnice și a consumurilor tehnologice și, respectiv, la creșterea eficienței în furnizarea gazelor naturale;

j) monitorizarea și evaluarea securității în funcționarea RTGN și a instalațiilor aferente RTGN;

k) montarea, modernizarea, întreținerea și verificarea periodică a echipamentelor de măsurare și a sistemelor de evidență comercială a gazelor naturale, aferente RTGN, conform reglementărilor în domeniu;

l) realizarea altor activități prevăzute de lege, de actele normative și de condițiile licenței;

m) monitorizarea permanentă a indicatorilor de calitate a serviciilor de transport, inclusiv a calității gazelor naturale preluate de la furnizorii externi.

9. Operatorul rețelei de transport este responsabil de păstrarea, de administrarea și de perfectarea permanentă a documentației tehnice legate de infrastructura RTGN, respectiv, de proiectarea, de executarea, de exploatarea, de funcționarea, de întreținerea și de dezvoltarea elementelor și a instalațiilor din RTGN.

10. Operatorul rețelei de transport va ține evidența și va prezenta utilizatorilor de sistem informația necesară pentru asigurarea accesului eficient al acestora la RTGN.

Secțiunea 4

PROIECTAREA REȚELELOR DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

11. Permișiunea de a desfășura activitatea de proiectare pentru RTGN se acordă pe bază de autorizație, eliberată în conformitate cu prevederile [Legii privind securitatea industrială a obiectelor](#)

[industriale periculoase nr.803-XIV din 11 februarie 2000](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.59-62, art.401*).

12. Lucrările de proiectare se atribuie, în exclusivitate, persoanelor juridice autorizate, pe bază de licitație publică, concurs de oferte sau prin alte procedee prevăzute de lege.

13. Indiferent de modalitatea de atribuire, proiectantul va concepe elaborarea proiectului numai dacă dispune de tema de proiectare înaintată de beneficiar sau investitor și de caietul de sarcini, precum și dacă îndeplinește alte condiții necesare pentru o proiectare adecvată și calitativă a RTGN.

14. La proiectare se va proceda numai după obținerea avizului de racordare la RTGN, eliberat de către operatorul rețelei de transport, în care sînt specificate criteriile de acces, conform prevederilor reglementărilor în domeniu, și soluția tehnico-economică optimă de racordare.

15. În vederea asigurării nivelului corespunzător de calitate, proiectarea obiectelor RTGN se va efectua în conformitate cu [Legea privind calitatea în construcții nr.721-XIII din 2 februarie 1996](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.25, art.259*), documentele normativ-tehnice și standardele în domeniu. Pentru asigurarea corespunderii proiectului cu normele, standardele și reglementările în domeniu proiectantul poartă răspundere în conformitate cu [Legea privind calitatea în construcții](#).

16. RTGN se proiectează în conformitate cu [Legea privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase](#) și [Legea privind transportul prin conducte magistrale nr.592-XIII din 26 septembrie 1995](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.8-9, art.78*) și în baza planului de dezvoltare a RTGN, elaborat de operatorul rețelei de transport, inclusiv în funcție de perspectiva dezvoltării localităților urbane și rurale.

17. La adoptarea soluțiilor de proiectare se vor utiliza materiale și echipamente certificate și agrementate tehnic, ținându-se cont de regimul presiunii efective de lucru din conductele de transport. În acest sens, conductele de transport, conform prevederilor normelor de proiectare, se împart în două clase:

clasa I – de la 2,5 pînă la 10,0 MPa inclusiv;

clasa II – de la 1,2 pînă la 2,5 MPa inclusiv.

Luînd în considerație regimurile de presiune nominalizate, pentru funcționare în deplină siguranță și securitate, RTGN se vor proiecta și executa în exclusivitate din țevi de oțel.

18. Documentația tehnică pentru proiectarea RTGN se întocmește cu respectarea prevederilor normativelor de proiectare în domeniu și a standardelor impuse de acestea.

Calcululele de dimensionare, criteriile de alegere a traseului/amplasamentului, facilitățile de exploatare a RTGN se vor argumenta din punct de vedere tehnico-economic, juridic, ecologic și metrologic, în baza datelor generale de proiectare, a calcululelor și a cerințelor de proiectare specifice fiecărui obiect, conform următoarelor cerințe minime:

1) *la proiectarea RTGN, proiectantul va purcede la dimensionarea conductelor după stabilirea cu exactitate a:*

a) **datelor generale de proiectare**, care vor preciza, destinația și lungimea conductei, debitul maxim, presiunea de regim, presiunea maximă de regim, presiunea inițială și finală, căderea maximă de presiune, compoziția gazelor naturale și nivelul așteptat al impurităților, temperatura gazelor naturale (extremele și valoarea medie), coeficientul de utilizare al conductei, datele climaterice, cerințe referitoare la inspecția internă și externă, modalitatea de monitorizare și de dispecerizare, alte cerințe impuse;

b) **traseului optim al conductei**, ținînd cont de situația juridică a terenurilor ce vor fi folosite pe perioada construcției, de nivelul de importanță al conductei, de clasa și de categoria de importanță, de zonele de protecție și de siguranță, de condițiile hidrogeologice, de rezistivitatea solului, de căile de acces necesare pentru întreținerea și exploatarea conductei, de traversări de obstacole (artificiale sau naturale), de paralelisme și de încrucișări cu alte conducte sau instalații.

Calcululele de dimensionare vor conține, cel puțin, calculul hidraulic, cu precizarea vitezelor maxime admisibile, calculul de rezistență și de stabilitate, și, la solicitare, alte calculule (funcționale, determinate de mediul înconjurător, de alte construcții accidentale sau de combinații ale acestora).

La adoptarea soluțiilor de protecție anticorrosivă se va ține cont de nivelul de agresivitate și de

rezistivitate a solului, de prezența curenților de dispersie etc.

La stabilirea adâncimii de pozare a conductei de transport, în scopul asigurării cerințelor de protecție, se va ține cont obligatoriu de influența obiectelor învecinate.

Conductele de transport vor fi prevăzute cu robinete de secționare conform prevederilor din documentele normativ-tehnice în domeniu. Modul de acționare al robinetelor, automat sau manual, se va preciza de către operatorul rețelei de transport, în funcție de importanța conductei de transport, de traseul acesteia și de posibilitățile de acces în caz de avarii.

2) *proiectarea stațiilor de predare (SP) se va realiza în baza:*

a) **datelor generale de proiectare**, prin care se vor preciza, cel puțin, destinația, configurația terenului pentru amplasare, datele climaterice, studiile geologice, compoziția gazelor naturale și nivelul de impurități conținute, debitul de gaze naturale maxim și minim, presiunea maximă/minimă, presiunile de reglare, temperaturile la intrare și ieșire, căderea de presiune maximă admisibilă pe stație în ansamblu și pe fiecare echipament aparte, cerințele funcționale ale stației (gradul de automatizare, necesitatea în personal operativ, monitorizarea parametrilor, teletransmisia datelor etc.);

b) **cerințelor de amplasament al stației**, prin care se va ține cont de statutul juridic al terenurilor care vor fi ocupate, de importanța funcțională a stației, de distanțele minime de siguranță, de posibilitățile de racordare la rețelele electrice, la rețelele de alimentare cu apă și la alte utilități, de căile de acces etc.:

c) **cerințelor specifice de proiectare și de funcționare a stației**, care vor fi precizate de proiectant pentru conductele funcționale și de ocolire, pentru armaturile de închidere și de reglare, pentru instalațiile de reglare, de separare, de odorizare, de încălzire, de evacuare și de stocare a impurităților, de alimentare cu energie electrică, de protecție la fulgere, pentru dispozitivele de siguranță și de protecție contra zgometului, pentru contoare/sisteme și echipamente de măsurare etc.

3) *la proiectarea stațiilor de comprimare (SC), în funcție de destinație, se va ține cont de:*

a) **datele generale de proiectare**, prin care se vor preciza, cel puțin, debitul de gaze naturale, datele climaterice, presiunea de la capetele conductei de transport deservite, compoziția gazelor naturale și nivelul de impurități, limitele de temperatură ale gazelor naturale la aspirație, temperatura maximă admisibilă la ieșirea din stația de comprimare, alte condiții impuse;

b) **cerințele privind amplasamentul stației**, prin care se va ține cont de situația juridică a terenurilor ce vor fi ocupate, de importanța funcțională a stației, de distanțele minime de siguranță, de căile de acces, de posibilitățile de racordare la rețelele electrice, la rețelele de alimentare cu apă, la alte utilități;

c) **cerințele specifice de proiectare a stației**, care vor fi precizate de proiectant pentru alegerea agregatului de comprimare, pentru stabilirea în baza calculelor hidraulice efectuate pentru conductele de transport și pentru stația de comprimare a numărului de agregate de comprimare. Prin calculele hidraulice se va stabili puterea de comprimare, domeniul presiunilor de aspirație și de refulare, temperatura de refulare, tipul agregatului de comprimare, calculele privind regimurile de funcționare a stației, dimensionarea conductelor de legătură a stației cu conducta de transport, echipamentele tehnologice de bază și auxiliare, sistemele de automatizare, control și supraveghere, protecția anticorosivă, estimarea consumurilor de energie electrică.

Secțiunea 5

CONSTRUCȚIA REȚELELOR DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

19. Permisivitatea de a construi RTGN se acordă pe bază de autorizație în conformitate cu prevederile [Legii privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr.835 din 17 mai 1996 \(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.1-2, art.2\)](#), și potrivit [Legii privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase](#).

20. Construcția RTGN se va realiza în exclusivitate de organizații specializate în executarea lucrărilor de construcție-montaj a RTGN, autorizate în conformitate cu prevederile [Legii privind transportul prin conducte magistrale](#).

21. Lucrările de construcție-montaj pentru orice RTGN se vor realiza în strictă conformitate cu

documentația de proiect-deviz, avizată în modul stabilit, asigurându-se controlul operativ, de către constructor, al calității lucrărilor pentru întreg spectru de operațiuni tehnologice, conform prevederilor [Legii privind transportul prin conducte magistrale](#).

Reprezentanții beneficiarului, ai operatorului rețelei de transport și ai Inspectoratului Principal de Stat pentru supravegherea tehnică a obiectelor industriale periculoase vor efectua controlul selectiv al calității lucrărilor, sub aspectele pe care le consideră necesare, cu respectarea dreptului antreprenorului de a cere efectuarea verificării stratului protector anticorosiv și a sudurilor prin oricare din metodele precizate în documentele normativ-tehnice în domeniu. În cazul în care calitatea lucrărilor nu corespunde prevederilor documentelor normativ-tehnice, standardelor și reglementărilor în domeniu, antreprenorul, conform legii, va îndeplini lucrările necesare pentru atingerea nivelului de calitate corespunzător, compensând, totodată, cheltuielile pentru recultivarea terenurilor.

Orice modificări față de proiect, ce se impun pe parcursul construcției, se vor realiza pe bază de dispoziție de șantier, scrisă cu avizul proiectantului și al beneficiarului/investitorului sau prin modificarea proiectului, după caz.

22. Lucrările de construcție-montaj a RTGN vor fi concepute după obținerea:

- a) autorizației de construire pentru lucrările prevăzute de lege;
- b) dreptului de folosință a terenului pentru construcția RTGN.

23. Organizațiile de construcție autorizate pentru executarea lucrărilor de construcție-montaj a RTGN, atât la începerea lucrărilor, cât și pe parcursul derulării acestora, au obligația de a dovedi beneficiarului că dispun de dotarea tehnică corespunzătoare categoriilor de lucrări și de personal autorizat, la desfășurarea lucrărilor ce urmează a fi întreprinse și în număr suficient pentru a asigura calitatea execuției și respectarea termenelor prevăzute în contracte.

24. Antreprenorul, după finalizarea lucrărilor de construcție-montaj a RTGN, are obligația de a efectua probele la etanșitate în conformitate cu prevederile proiectului, normele tehnice și standardele în domeniu. Rezultatele probelor se vor consemna în procese-verbale, întocmite conform prevederilor legii.

25. Organizația de construcție-montaj are obligația de a întocmi cartea construcției, potrivit prevederilor legii, și de a o preda beneficiarului /investitorului cu ocazia recepției lucrărilor.

În perioada primilor trei ani de exploatare, potrivit [Legii privind transportul prin conducte magistrale](#), antreprenorul are obligația de a remedia și lichida, pe cheltuiala sa și cu personal propriu, defectele descoperite pe parcursul exploatarei.

26. Antreprenorul are obligația să respecte, pe durata realizării lucrărilor de construcție-montaj a RTGN, toate condițiile impuse prin proiect și prevăzute prin [Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515-XII din 16 iunie 1993](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr.10, art.283*).

La finalizarea lucrărilor, antreprenorul este obligat să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială, conform prevederilor acordurilor adiționale, cu respectarea legii și a standardelor în domeniu.

27. Pentru prevenirea unor eventuale deteriorări ale conductelor de transport urmare a intervențiilor accidentale ale terților, acestea vor fi asigurate cu zone speciale de protecție și siguranță conform prevederilor *Regulilor de protecție a conductelor magistrale NRS 35-04-77:2006* (Ediție oficială MOLDOVA-STANDARD, Chișinău, 2006). În acest sens, traseul conductelor se va marca în mod obligatoriu și vizibil, la finalizarea lucrărilor de construcție, cu marcaje, inscripții, benzi de avertizare, alte mijloace specifice conform documentelor normativ-tehnice și standardelor în domeniu. Instalațiile tehnologice aferente sistemului de transport al gazelor naturale se vor proteja prin construcții speciale și/sau prin împrejmuiri, cu respectarea zonelor de protecție a RTGN.

Secțiunea 6

EXPLOATAREA REȚELELOR DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

28. Exploatarea RTGN este o activitate obligatorie a operatorului rețelei de transport și se efectuează pe baza autorizației acordate în conformitate cu prevederile [Legii privind securitatea](#)

industrială a obiectelor industriale periculoase.

29. Pentru exploatarea RTGN, în conformitate cu reglementările și documentele normativ-tehnice în domeniu, titularii de licențe au obligația de a dispune de dotarea tehnică corespunzătoare categoriilor de lucrări și de personal calificat autorizat la desfășurarea lucrărilor ce urmează a fi întreprinse și în număr suficient, în scopul asigurării livrării fiabile, eficiente și în deplină siguranță a gazelor naturale.

30. Exploatarea RTGN întrunește activitățile de operare, întreținere, reparații planificate, revizii și intervenții precum și dezvoltarea, modernizarea, reabilitarea și re tehnologizarea RTGN în scopul prestării serviciului de transport al gazelor naturale în mod continuu, fiabil și în condiții de securitate.

În acest sens operatorul rețelei de transport va organiza, în conformitate cu prevederile [Legii privind transportul prin conducte magistrale](#), servicii specializate de exploatare și de reparație în caz de avarii și deteriorări de linie, având în dotare mijloacele de transport, mecanismele, utilajele și materialele necesare, prevăzute de normele, regulile și standardele în domeniu.

31. Operatorul rețelei de transport trebuie să asigure, prin dotare tehnică respectivă și personal propriu, sau pe bază de contracte încheiate cu organizații specializate și autorizate, remedierea situațiilor neprevăzute pe orice conductă de transport sau instalație tehnologică, parte componentă a RTGN.

32. Anual, operatorul rețelei de transport va întocmi și va supune spre aprobare Agenției lista lucrărilor programate pentru realizare și consumurile tehnologice de gaze naturale necesare pentru efectuarea lor, calculate în conformitate cu Metodologia normării consumurilor tehnologice și pierderilor tehnice la transportarea gazelor naturale prin conductele magistrale ale Republicii Moldova, aprobată prin [Hotărîrea ANRE nr.24 din 28 iulie 2000](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.98-101, art.290*). În această categorie de lucrări vor fi incluse:

a) montarea sau înlocuirea de armături, îmbinări electroizolante, flanșe separatoare, cupoane de țevă;

b) cuplarea de tronsoane de conducte de transport noi sau reparate capital;

c) perforarea de conducte de transport sub presiune;

d) montarea de șarniere etc.

33. Operatorul rețelelor de transport, la realizarea operațiunilor tehnologice de exploatare a RTGN (curățarea și diagnosticarea stării tehnice a tubulaturii, injectarea în tubulatură a metanolului și a inhibitorilor anticorrosivi, redirecționări ale fluxului de gaze naturale, eventualele racordări și debranșări etc.), prevăzute de actele normative și de standardele în domeniu, are obligația să asigure livrarea continuă și fiabilă a cantităților de gaze naturale planificate și contractate.

34. Exploatarea eficientă, fiabilă și în deplină siguranță a RTGN se va asigura prin întreprinderea obligatorie, în condiții optime și în termene prestabilite, a măsurilor prescrise de Regulile tehnice de exploatare a conductelor magistrale, aprobate prin Hotărîrea Departamentului Standardizare și Supraveghere Tehnică a Republicii Moldova nr.16 din 26 mai 1995, cu respectarea prevederilor Regulilor de securitate la exploatarea conductelor magistrale **NRS 35-04-74: 2006** (*Ediție Oficială Departamentul "Moldova Standard", Chișinău, 2006*), după cum urmează:

a) efectuarea controlului stării tehnice a RTGN, prin organizarea patrulelor, a vizitărilor și/ sau a zborurilor aeriene permanente, utilizând mijloace tehnice de diagnostică performante;

b) realizarea lucrărilor de defectoscopie internă a RTGN;

c) efectuarea în termene prestabilite a lucrărilor de profilaxie, reparație și reconstrucție a traseului RTGN;

d) menținerea eficienței hidraulice maxim posibilă a RTGN;

e) modernizarea și renovarea în termen a echipamentului moral învechit și uzat;

f) respectarea cerințelor prezentate față de zonele de protecție a RTGN și a distanțelor minime admisibile de la rețelele de transport al gazelor naturale până la localități, clădiri și edificii, prescrise în Regulile de protecție a conductelor magistrale **NRS 35-04-77: 2006** (*Ediție Oficială Departamentul "Moldova Standard", Chișinău, 2006*):

g) prognozarea, prevenirea și remedierea în termen a avariilor și a situațiilor de avarie neprevăzute pe orice conductă de transport sau instalație tehnologică, parte componentă a RTGN;

h) informarea sistematică (de 2 ori pe an), conform prevederilor legale, a conducătorilor de

organizații și a populației referitor la locul de amplasare al RTGN și cu privire la măsurile de securitate necesare.

35. Operatorul rețelei de transport va defini o listă obligatorie a punctelor de monitorizare a parametrilor cantitativi și calitativi din interiorul sistemului, care să-i ofere informații privind funcționarea în ansamblu a RTGN. La atingerea pragului minim acceptabil al valorii parametrului monitorizat, prag sub care rețeaua de transport al gazelor naturale nu mai poate fi controlată, operatorul rețelei de transport va folosi pîrghiile necesare pentru readucerea parametrilor cantitativi în limitele acceptabile, în conformitate cu [Legea cu privire la gazele naturale](#), Regulile Pieței gazelor naturale, aprobate prin [Hotărîrea ANRE, nr.192 din 22 septembrie 2005](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.132-134, art.437*), documentele normativ-tehnice și standardele în domeniu.

36. Operatorul rețelei de transport trebuie să-și îndeplinească obligațiile de exploatare a RDGN în așa mod încît să nu afecteze sau, în cazuri excepționale, să afecteze cît mai puțin funcționarea instalațiilor de gaze naturale racordate la RTGN, urmînd ca ulterior să fie informați utilizatorii de sistem afectați.

Secțiunea 7

CALITATEA GAZELOR NATURALE

37. Gazele naturale furnizate prin RTGN trebuie să întrunească proprietăți chimice și fizice stabilite prin standardul național "Gaze naturale pentru utilizarea în scopuri industriale și casnice" și prin normele în construcție NCM G.05.01-2006, aprobate de Agenția Construcției și Dezvoltarea Teritoriului prin Ordinul nr.42 din 6 septembrie 2006 (*Normativ în construcții, Sisteme de distribuție a gazelor, ediție oficială, Chișinău, 2006*).

38. Calitatea gazelor naturale se definește după următoarea compoziție chimică și proprietăți fizice:

- a) Puterea calorifică inferioară, MJ/m³ (kcal/m³), la 20°C și 101,325 kPa, nu mai mică de 31,8 (7600)
- b) Domeniul valorilor indicelui Wobbe (superior), MJ/m³ (kcal/m³) 41,2-54,5 (9850-13000)
- c) Abaterea admisibilă a indicelui Wobbe de la valoarea nominală, %, nu mai mare de ±5
- d) Concentrația masică a hidrogenului sulfurat, g/m³, nu mai mare de 0,02
- e) Concentrația masică a sulfului mercaptanic, g/m³, nu mai mare de 0,036
- f) Frația volumetrică a oxigenului, %, nu mai mare de 1,0
- g) Masa impurităților mecanice în 1 m³, g, nu mai mare de 0,001
- h) Punctul de rouă al vaporilor de apă în punctul de predare-preluare va prelua valori sub temperatura gazelor naturale.

39. Operatorul rețelei de transport este obligat să asigure determinarea calității gazelor naturale în punctele de predare-preluare comercială a gazelor naturale. Determinarea calității gazelor naturale se realizează prin prelevări de probe sau în regim on-line.

40. Operatorul rețelei de transport va prevedea în programul de activitate periodicitatea determinării calității gazelor naturale pentru a asigura controlul calității gazelor naturale, inclusiv a puterii calorifice a acestora.

Secțiunea 8

MĂSURAREA CANTITĂȚILOR DE GAZE NATURALE TRANSPORTATE

41. În cadrul activității de măsurare comercială a volumelor de gaze naturale, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de măsurare a gazelor naturale în scopuri comerciale, aprobat prin [Hotărîrea ANRE nr.385 din 12 august 2010](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.28-29, art.71*), operatorul rețelei de transport este obligat:

- a) să țină evidența volumelor de gaze naturale importate și transportate, prin citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare de la stațiile de măsurare a gazelor naturale, aferente RTGN;
- b) să efectueze citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare de la stațiile de predare a gazelor naturale împreună cu utilizatorii de sistem, la solicitarea acestora;

c) să efectueze măsurarea volumelor de gaze naturale furnizate prin echipamentele de măsurare ale consumatorilor finali, instalațiile de utilizare ale cărora sînt racordate la RTGN.

42. La desfășurarea activității de măsurare, operatorul rețelei de transport are următoarele obligații:

a) să asigure, potrivit prevederilor [Legii cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19 februarie 1998](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.50-51, art.366*), dotarea cu echipamente de măsurare adecvate, legalizate, verificate metrologic, în toate punctele de măsurare aflate în responsabilitatea sa;

b) să asigure configurarea, instalarea, verificarea metrologică periodică și exploatarea echipamentelor de măsurare în conformitate cu prevederile legii și ale actelor normative în domeniu;

c) să asigure măsurarea tuturor parametrilor necesari, în funcție de categoria punctelor de măsurare aflate în responsabilitatea sa;

d) să supravegheze faptul funcționării echipamentelor de măsurare în clasa de precizie indicată pentru categoria pentru care a fost conceput;

e) să colecteze și să stocheze datele privind indicațiile echipamentelor de măsurare, inclusiv referitor la securitatea acestora;

f) să prezinte la solicitarea utilizatorilor de sistem informațiile privind indicațiile echipamentelor de măsurare, cu respectarea principiului confidențialității.

43. Cantitățile de gaze naturale măsurate se exprimă în unități de volum (m^3) la condițiile standard – presiune de 101325 Pa și la temperatura de 20°C sau 293,15°K.

44. Echipamentele de măsurare trebuie să fie legalizate și verificate metrologic, să fie incluse în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova, iar caracteristicile tehnice ale acestora trebuie să satisfacă exactitatea necesară, cu respectarea reglementărilor în domeniu.

45. Echipamentele de măsurare utilizate trebuie să corespundă parametrilor fluxului de gaze naturale (debit, presiune, temperatură), calității gazelor naturale măsurate și mediului în care acestea sînt montate și exploatate, iar la instalarea acestora trebuie să se țină cont de posibilitatea conectării la sistemul unic informațional al operatorului rețelei de transport.

46. Montarea, modernizarea, repararea și punerea în funcțiune a echipamentelor de măsurare utilizate pentru evidența volumelor de gaze naturale transportate prin RTGN, se efectuează cu respectarea prevederilor art.15 alin.(4) din [Legea metrologiei nr.647-XIII din 17 noiembrie 1995](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.13, art.124*) și cu condiția deținerii avizului tehnic de înregistrare.

Secțiunea 9

ACTIVITATEA DE EVIDENȚĂ OBLIGATORIE PE PIAȚA GAZELOR NATURALE

47. În scopul atingerii unor performanțe înalte la desfășurarea activității licențiate, operatorul rețelei de transport este obligat:

a) să țină evidența solicitărilor privind racordarea la RTGN și privind prestarea serviciului de transport al gazelor naturale;

b) să țină evidența efectuării verificărilor la obiectele aferente RTGN;

c) să înregistreze, să examineze și să soluționeze reclamațiile și sesizările operatorilor rețelelor de distribuție, ale furnizorilor și ale consumatorilor finali instalațiile de utilizare ale cărora sînt racordate la RTGN;

d) să monitorizeze și să înregistreze indicatorii de calitate.

48. Operatorul rețelei de transport ține evidența următoarelor documente operaționale:

a) a buletinelor de analiză a calității gazelor naturale în punctele de predare/preluare comercială;

b) a proceselor-verbale lunare încheiate de părți, în vederea ținerii evidenței cantităților de gaze naturale măsurate în punctele de predare/preluare comercială;

c) a programelor de transport, de tranzit – intrare/ieșire în sistemul de transport al gazelor naturale;

d) a avizelor de racordare la sistemul de transport al gazelor naturale și a documentației aferente acestora;

e) a registrelor de evidență a reparațiilor, a reglărilor și a profilaxiilor;

f) a documentației aferente autorizației de funcționare a obiectelor exploatate.

Secțiunea 10

PLANIFICAREA EXTINDERII REȚELELOR DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

49. Operatorul rețelei de transport este obligat să elaboreze, în termenele și în condițiile prevăzute de lege, în baza concepțiilor și a programelor naționale de dezvoltare a complexului energetic și ținând cont de stadiul actual și de evoluția viitoare a consumului de gaze naturale din țară, planuri de extindere, de dezvoltare și de modernizare a RTGN pe termen scurt, mediu și lung. Planurile respective se coordonează obligatoriu cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se supun spre aprobare Agenției.

50. La planificarea dezvoltării și a modernizării RTGN este necesar să se țină cont de necesitatea asigurării acoperirii consumului de gaze naturale la costuri minime, în condiții de siguranță și de continuitate și de posibilitatea stabilirii nivelului de rezervă de capacitate necesar pentru transportul gazelor naturale în cazul vîrfurilor de consum, precum și de satisfacerea oportunităților pentru racordare și utilizare a sistemului de gaze naturale în funcție de prognoza de dezvoltare a consumului și de necesitățile impuse de capacitățile noi instalate la costuri minime și în condiții de deplină securitate.

51. La stabilirea obiectivelor înaintate la etapa efectuării activităților de planificare și de dezvoltare, operatorul rețelei de transport va asigura extinderea RTGN, astfel încît acestea să fie dimensionate în corespundere cu volumele de gaze naturale prevăzute pentru transport.

Secțiunea 11

CONDIȚII DE RACORDARE LA REȚELE DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

52. Orice solicitant, persoană juridică, are dreptul să solicite racordarea instalației sale de utilizare la RTGN.

Pentru obținerea avizului de racordare solicitantul trebuie să depună o cerere în scris, la oficiul operatorului rețelei de transport și va depune documentele stabilite de Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin [Hotărîrea ANRE nr.304 din 7 august 2008](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.162-164, art.471*).

53. Operatorul rețelei de transport este obligat să prezinte solicitantului în termen de cel mult 15 zile calendaristice avizul de racordare, în care se indică în mod obligatoriu condițiile tehnico-economice optime de racordare la RTGN și să colaboreze cu solicitantul pentru alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare. Plata pentru racordare va fi calculată în conformitate cu Metodologia de Calculare a Costurilor pentru Servicii Adiționale, aprobată de Agenție și publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

54. Înainte de racordare la RTGN, solicitantul trebuie să respecte exigențele [Legii privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase](#) și să efectueze toate lucrările aferente montării instalației de utilizare conform [Legii privind calitatea în construcții](#) și cu respectarea condițiilor indicate în avizul de racordare. Se interzice racordarea la RTGN a instalației de utilizare care nu corespunde proiectului și [Legii privind calitatea în construcții](#).

55. Recepția lucrărilor de construcție va fi efectuată conform Regulamentului de organizare și executare a lucrărilor de proiectare, montare și recepție a sistemelor de aprovizionare cu gaze aprobat prin [Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1226 din 19 septembrie 2002](#) (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.131-134, art.1356*). Recepția în exploatare a noilor rețele de transport al gazelor naturale sau a tronsoanelor acestor rețele se efectuează de către beneficiar în prezența reprezentantului organului administrației publice centrale abilitat în domeniul securității industriale, cu participarea reprezentanților altor organe de supraveghere în conformitate cu [Legea privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase](#).

56. Montarea instalației de racordare a solicitantului și lucrările necesare a fi efectuate pentru îndeplinirea condițiilor indicate în avizul de racordare se execută în conformitate cu prevederile

Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.

57. Operatorul rețelei de transport este în drept să refuze accesul la RTGN în cazul în care se confruntă cu lipsă de capacitate a RTGN. Refuzul trebuie motivat și justificat în modul corespunzător. Operatorul rețelei de transport este obligat să ofere informații pertinente despre măsurile necesare extinderii RTGN și despre termenele concrete de realizare a extinderii RTGN.

58. Operatorul rețelei de transport este obligat să revină asupra refuzului inițial și să acorde acces solicitantului dacă sînt îndeplinite condițiile unor soluții optime din punct de vedere tehnic și economic pentru ca operatorul rețelei de transport să justifice executarea lucrărilor de extindere necesare și, respectiv, dacă solicitantul suportă costurile aferente lucrărilor necesare pentru racordare.

59. Operatorul rețelei de transport nu este în drept să perceapă de la solicitant alte plăți decît cele necesare pentru racordarea instalației de utilizare la RTGN.